Hälso- och sjukvårdsregionrådet
Talla Alkurdi (S)

INTERPELLATIONSSVAR
2025-12-04

RS 2025–1047

Svar på interpellation 2025:95 av Susanne Sjöblom (M) om kvinnors screening för bröstcancer över 74 år samt tätare intervaller av screening för dem som haft bröstcancer

Susanne Sjöblom har i interpellationen ställt följande frågor:

1. Hur ser ansvarigt regionråd på erbjudandet av regelbunden screening med mammografi endast för kvinnor mellan 40 och 74 år?

2. Tänker ansvarigt regionråd bidra till att regelbunden screening med mammografi även erbjuds till kvinnor över 74 år?

3. Vilka åtgärder avser regionrådet i så fall vidta för att erbjuda regelbunden screening med mammografi även kvinnor över 74 år?

4. Hur säkerställs att vården är jämlik och individanpassad även efter att den ordinarie screeningåldern passerats?

5. Är det rimligt att kvinnor som haft bröstcancer erbjuds tätare intervaller än 2 år utan att behöva uppsöka en vårdcentral för att få en remiss?

6. Vilka åtgärder avser regionrådet vidta för att erbjuda tätare intervaller för kvinnor som tidigare drabbats av bröstcancer?

Som svar vill jag anföra följande:

Tack för interpellationen!

Screeningverksamhet är viktigt för att rädda liv. Genom tidig upptäckt av exempelvis bröstcancer kan fler patienter botas – och det med mindre ingripande insatser än om cancersjukdomen upptäcks i ett senare stadium.

För Mittenkoalitionen är det prioriterat att öka deltagandet i bröstcancerscreening och göra det mer jämlikt. Därför har styret gett uppdrag i budget under mandatperioden på området. Sedan långt tillbaka har det varit brist på mammografikompetent vårdpersonal i Region Stockholm. Under Mittenkoalitionens tid har det dock vidtagits ett flertal åtgärder för att förbättra kompetensförsörjningen. Framför allt har utbildningsinsatser genomförts.

Arbetet har möjliggjort utökade öppettider vid mammografienheten på Södertälje sjukhus som drivs av Södersjukhuset. Vidare har ett antal riktade försök gjorts för att öka deltagandet i olika grupper. Dessa utvärderas för tillfället.

Deltagandet har också generellt sett ökat i Region Stockholm, vilket är positivt. Samtidigt kvarstår fortfarande skillnader mellan kvinnor i olika grupper och geografiska områden. Mittenkoalitionen tillför därför i budget 2026 hälso- och sjukvårdsnämnden 20 miljoner kronor för en mobil mammografienhet.

När det gäller åldersintervall för bröstcancerscreening, så följer Region Stockholm Socialstyrelsens nationella rekommendation. Den anger att regelbunden mammografi ska erbjudas till kvinnor mellan 40 och 74 år. Socialstyrelsens senaste rekommendation kom 2023

Åldersintervallet är baserad på vetenskaplig evidens för att screening i denna åldersgrupp ger en tydlig nytta i form av minskad dödlighet i bröstcancer, samtidigt som nackdelar såsom överdiagnostik bibehålls på en acceptabel nivå. Beslut om nationella screeningprogram tas av Socialstyrelsen efter omfattande kunskapsunderlag samt risk-nyttoanalyser. Region Stockholm välkomnar samtidigt eventuell ny forskning på området och eventuellt nya bedömningar. Såvitt känt har inga sådana initiativ tagits från statens sida.

Det kan i sammanhanget nämnas att den parlamentariska Vårdansvarskommittén i sitt betänkande från den 2 juni 2025 berör screening. Kommittén uttalade att dess ”uppfattning är att tillgången till screening inte ska vara beroende av var i landet som patienten bor utan screening ska erbjudas på lika villkor för hela befolkningen”.

I dagsläget har kvinnor som är äldre än 74 år möjlighet att själva begära en mammografiremiss vid misstanke eller symtom, via sin vårdcentral eller specialistmottagning. Vården gör då en individuell bedömning av behov och medicinsk nytta. Beslut om ytterligare undersökningar ska grundas på medicinsk indikation och inte kronologisk ålder i sig. Det innebär att även efter 74 års ålder ska kvinnor ha likvärdig tillgång till diagnostik och utredning efter medicinsk bedömning av vårdpersonal.

Personer som tidigare haft bröstcancer omfattas inte av det ordinarie screeningprogrammet, utan följs i stället inom ramen för efterkontroller och uppföljningsprogram som utformas individuellt. Patienten remitteras i regel direkt från sjukhusets bröstmottagning eller onkologiska mottagning — utan att behöva gå via primärvården. Detta är en del av den medicinska uppföljningen, inte screening.

Intervallen för uppföljande mammografi efter bröstcancer bestäms således utifrån typ av behandling, tid sedan diagnos, patientens riskprofil och medicinska bedömningar. Region Stockholm tillser att vårdprogrammen följs och att patienterna inte själva behöver initiera sin uppföljning.

Därmed anser jag interpellationen besvarad.

Stockholm den 4 december 2025

Talla Alkurdi